

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. Exemplo B. Stanislai, suadet triplex amor. 1. Dei. 2. Eucharistiæ. 3. B. Virginis. Thema. Et ego tres sagittas mittam, & jaciam quasi exercens me ad signum. 1. Reg. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II.
AD NOVITIOS PRO FESTO
B. STANISLAI KOSTKÆ.
SOCIETATIS JESU NOVITII.

Suadet amorem Dei, Christi Eucharistici, & Beatissimæ Virginis, exemplo hujus Beati.

T H E M A.

Et ego tres sagittas mittam & jaciám, quasi exercens me ad signum. 1. Reg. 20. 20.

Mnes, quotquot in Orbe univerto ab Adamo descendimus mortales, jaculatores sumus & sagittarii; à Deo arcu, pharetra, & sagittis instructi; ac centro præfixo ad jaculandum dispositi. Arcus & pharetra nostra sunt, cor & voluntas. sagitta affectus, centrum & scopus Deus O. M. qui cum magnus sit & immensus; haud difficulter tangitur: & tamen, quot, pro dolor! mortales à nobilissimo hoc scopo aberrant! primò enim deviant Infideles omnes, qui cum scopum suum ignorent, Deum non videant, aut cognoscant, quid mirum est, si toto cælo aberrant? Deinde aberrant Hæretici, quorum oculi & cor cum hæreseos labentuantur, & veræ fidei lumine destituantur, consequens est, ut neclinceras, fidei, spei & charitatis sagittas emittant, & cacutientes scopum non attingant. Tertio, pravi Christiani & Catholici frigidi, sceleribusque irretiti, non Creatorem, sed creaturas, sed se ipsos & ventrem pro scopo sibi præfixerunt, inimici Crucis Christi, quorum finis interitus, ac proinde longissimè à meta aberrant. Quarto, Religiosi tepidi, qui non Deum, Dei que gloriam, sed gloriam vanam, scientiam inflantem, dignitatem, honorem, prælationem pro centro sibi statuunt; ó quàm procul à scopo defleunt! Non sic Beatus noster Stanislaus; qui pharetram sagittis electis refertissimam habuit. & felicissimè scopum semper attigit: & licet varias,

varias, & quàm plurimas ejaculatus sit sagittas, ternas tamen nobiliores & præstantiores emisit: scilicet sagittam amoris & charitatis in Deum, deinde in Christum Eucharisticum, ac denique in Beatissimam Virginem. Quas sagittas exhortatione præsentè declarabimus, ut Novitii, hoc Novitiorum speculum pro modulo nostro immitetur.

I.
Sagitta
amoris
Dei.

I. S. Dorotheus Doctrinâ 6. Dominum Deum, mundi & amoris nostri centrum rectè nuncupat; ad quem è cordis nostri pharetha, aureæ dilectionis sagittæ, id est ferventes amoris affectus indefinenter ejaculandi sunt. Novit præclare hanc sagittandi artem B. Stanislaus, quot enim ille in Deum centum suum charitatis tela ardentia evibravit? Refert P. Franciscus Sacchinus Societatis nostræ Theologus Author vitæ ejus: *Tanto cum amore in Deum ferri solitum, ut calor in ipsum corpus redundaret. Certum est, inquit, ipsum ex animi redundantia; ita amoris divini incendio incallescere, ita exarsuare solitum corpus, ut pectori ad refrigerandum cor, imbutos frigida panniculos necesse esset apponere.*

Verùm unde obsecro, hi æstus? Unde ardentes hæ affectuum sagittæ ortum duxere? Non aliunde, quàm ex illuminatione mentis & clariore Numinis Supremi cognitione, quam Divina Bonitas, puris mentibus impertiri consuevit: Nam, *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Matth. 5. 8. Assidue enim orationi, meditationi & contemplationi intentus erat, absque animi evagationibus: *Quo enim evaga-*

retur, inquit Sacchinus qui jam se totum ac penitus in Oceanum immensum divinitatis immererat, unde quo se cunque verteret, nunquam emergeret?

Hæc ratione immersus, cognoscebat & stupebat, non solum Deum tanquam inexhaustum omnium bonorum & beneficiorum fontem, quæ ex illo tanquam rivuli liberalissimè emanant; verùm etiam Deum videbat & intuebatur tanquam summum, infinitum & unicum bonum, in quo omnia bona, omnia attributa, omnes perfectiones possibiles & imaginabiles, eminentissimè continentur; ita ut neque unica illi queat deesse, ac proinde dignissimum esse, qui amore summo, omni & unico à nobis diligatur, absque ulla cordis ad alios amores divissione, qui ad ipsum non ordinentur.

Quod si & nos, Charissimi, cupimus ardentes in Deum sagittas amoris ejaculari; studeamus primo in oratione & meditatione Deum probè cognoscere, & infinitam ac summam ejus beneficentiam; infinitam & summam ejus potentiam, infinitam & summam ejus sapientiam, pulchritudinem, amabilitatem, bonitatem ac sanctitatem ponderare. Duplici autem via, Deum concipere & cognoscere valeamus, ut docet Sanctus Dionysius Areopagita c. 1. de divin. nomin. & c. 3. de myst. Theol. 1. Per affirmaciones, quibus omnes perfectiones ei tribuimus. 2. Per negaciones, quibus omnes perfectiones ut à mente creata, absque lumine gloriæ, concipiuntur, de eo negamus. Priori modo concipimus Deum esse spiritum sublimissimum, optimum, maximum,

sempiternum, benignissimum, sapientissimum, potentissimum, sanctissimum, justissimum, misericordissimum, pulcherrimum, rebus omnibus intime præsentem, omnia interius creantem, formantem, conservantem, gubernantem, & ad suam gloriam dirigentem, tanquam primum principium, & ultimum finem rerum omnium.

Posteriori modo, Deus concipitur esse Spiritus infinitus, immensus, sempiternus, infinitus supra omnem excellentiam & magnitudinem à mente creata conceptibilem elevatus, supra omnem substantiam, supra omnem potentiam, sapientiam & bonitatem, supra omnem intellectum, lucem, beatitudinem & gloriam. Adeo ut ipse nihil horum proprie sit, nulli horum sit similis, sed infinitè sublimior & præstantior.

Atque ubi hæc ratione summum hoc Bonum cognoverimus, arcum & sagittas depromamus; & in affectus cum B. Stanislao, amoris ferventes erumpamus. Deum nostrum ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, & ex omnibus viribus diligamus. O summum & infinitum bonum, quid multum est, si te super omnia diligamus; cum tu sis infinitè elevatus super omnia? Et quid magnum est, si tibi reddamus totum summum & unicum amorem nostrum, siquidem hoc totum est exiguum, comparatione ejus amoris, quem tota tua bonitas summa & unica meretur.

II. Altera sagitta, quam B. Stanislauus ex phætretra cordis sui deprompsit,

& evibravit, fuit sagitta amoris erga Christum Eucharisticum; erga quem à puero, tenerimo affectu ferebatur; & veluti in centrum suavissima pietatis, devotionis & charitatis sagitta emittebat. Solent militiæ Tirones, (quantum & jaculandi optimè periti) vel relaxationis animi, vel præmii gratiâ, pro dexteritate in tangendis objectis, acquirenda, scopum aliquem, quem centrum simul appellant, præfigere, scilicet in medio fuscæ tabulæ, centrum album, hostiæ non ab simile; huc omne studium conatimque impendunt, ut tangerent. Christus Dominus noster, sapientia & bonitas infinita in mysterio Eucharistico, sub figura metæ se nobis proposuit; neque enim gratis dixit per Prophetam: *Posuit me tanquam signum ad sagittam.* Thren. 5. Posuit eum Dominus tanquam signum & scopum, ut saluberrimis illum affectuum telis petamus. In Calvariæ vertice propositus nobis fuit in figura doloris, *in signum cui contradicetur* (ex Vaticinio S. Simeonis) tanquam signum ad clavos & lanceam; id est, scissus, laceratus, punctus, contumeliosus & injuriis appetitus fuit: at in hoc amabili Sacramento, positus est etiam quidem *tanquam signum, sed ad sagittam*, nimirum amoris.

Ad hoc signum sagittam dilectionis vibrabat B. Stanislauus: illuc collimabant, devotionis, desiderii & voti ejus affectus; memorabile est, quod de illo refert P. Sacchini in vita p. 24. Mense Decembri, paucis ante morbum diebus in Barbaræ Sanctæ vita, quam solennia ejus celebraturus, legebat;

O

scriptum

Christi
Eucharis-
tici.

scriptum forte repererat, qui sese ei Virgini commendarent, eam non passuram, ut sine supremis divinorum mysteriorum praesidiis e vita concederent. Quo loco haud paulò magis, quam si thesaurum invenisset amplissimum, lætus, tanti beneficii, ut se quoque Patrona sua, facere participem vellet, precibus, Sacramentisque poenitentiae atque Eucharistiae ad eam rem susceptis, institerat. Hoc igitur in praesentia secum studiosè reputans, caelesti plenus fiducia, in tanta sua necessitate ac solitudine, ut memor sui sit, benignissimam Martyrem rogat; venisse illud tempus, quo præcipue ejus ope indigeret. Ecce autem (singulare donum, paucisque concessum) nocte intempellâ, ipsa apparet S. Barbara, duòque Angeli in claro lumine, sacrosanctam afferentes hostiam, qui cum ad lectulum accessissent famelici agri, reverenter ei porrexerunt: atque ipse summâ primò animi demissione veneratus, pari deinde cum gaudio Deum cordis sui, parentem & arbitrum vitae, salutisque suae suscepit. Hactenus Sacchinus. Quas verò fidei, spei, charitatis, devotionis, adorationis, gratiarum actionis, laudis ac benedictionis sagittas in obtentum voti sui scopum ejaculatus fuerit, quis verbis expresserit? Eadem depromptit, dum postmodum supremum viaticum, renidenti ad stuporem ore, & animi læticia gestientis exultatione obtinuit: Eadem repetiit cum S. Sacramentum piè invisens, precibus suis Confodali, tristitiæ nebulas discussit: ut vita ejus perhibet.

In hisce denuo Beatum Adolescen-

tem imitemur: positus est quòque nobis in Eucharistia Christus Dominus, tanquam signum ad sagittam: Quare quisvis nostrum cum Jonatha dicat 1. Reg. 20. 20. *Et ego tres sagittas mittam contra eum; & jactam quasi exiens me ad signum.* Quas tres? Fidei, Spei, Charitatis: *Ecco sagitta intra te sunt:* Eoque variae, quas in eum, vel dum in tabernaculo latentem visitas, vel dum in Synaxi sacra recipis, ejaculari poteris; liturge igitur arcum, sagittas deprome & vibra, jam religionis & devotionis, jam adorationis & cultus, jam petitionis & obsecrationis, jam querelæ coram illo expositæ, & propositæ, jam resignationis & patientiæ; sed ut plurimum tribus Jonathæ sagittis utere, tribus inquam actibus Theologicis, Fide, Spe & Charitate; nullæ enim magis acceptæ, nullæ magis ad cor Dei penetrant. Atque ita, à nostri amantissimo Redemptore, animæ majorem puritatem, virtutum robur, charitatis & omnigenæ perfectionis incrementum reportabimus.

III. Tertia Beati Stanislai sagitta fuit, charitatis tenerrimæ erga Beatissimam Virginem Deiparam, quæ ab ipso in eam dirigebatur tæquam in scopum, non ultimum, sed intermedium, ut eo mediante geminos priores scopos attingeret facilis. Erat autem affectus & charitas ejus omnino filialis, tanquam Filii erga matrem caelestem. B. Stanislæus, scribit Sacchinus, invita, Filii amorem usque adeo erga B. Virginem induerat, ut eam in omni sermone Matrem appellare consueverit, idque tanto cum sensu & ingenuitate ut

audien-

audientibus partem suæ suavitatis aspergeret: cumque frequentissime de ea loqueretur, nova semper & magnificentissima nomina excogitabat, & gradus altissimos, in quibus eam collocabat: identidem in manibus ejus videre erat aut corona precatoria, & pius libellus, precationes vel laudes parentis sanctissimæ continens; quibus satiari haud posse videbatur.

Tenerrimo huic filiali amori, vicissim Beatissima Virgo amore materno respondit; & singularibus beneficiis eum affecit: dum ægrotanti apparuit ac se videndam exhibuit: Christum Filium suum in lecto ejus collocavit; sanitatem ei restituit, atque ut Societatem JESU ingrederetur, diserte monuit.

Discamus, Charissimi, hujus Beati Adolescentis exemplo sagittas filialis amoris in amantissimum Deiparæ corejaculari; discamus filiali, tenerimoque eam amore complecti: ipsa est non solum Mater JESU dilectissimi Fratris nostri; verum etiam Mater nostra dulcissima; nam & nobis in Joanne Apostolo dictum est: *Eccæ Mater tua.* Mater misericordiæ, Mater pulchræ dilectionis, Mater viventium, Mater totius generis humani. Nam ut ait Sanctus Antoninus p. 4. tit. 13. c. 20. *Sicut Christus nos genuit verbo veritatis, ad esse gratia spirituale, in cruce patiendo; ita Beata Virgo nos genuit & peperit, in maximis doloribus, filio compatiendo.* Sicut pia mater abscondit filium sub pallio, quando pater vult eum verberare; ita B. Virgo confugientes ad se, Chri-

sti justitiam formidantes, abscondit, defendit ac protegit: ut ait Richardus L. 12. de laud. Virg. *Sicut Mater generis nostri, ut docet Sanctus Augustinus serm. de Nativ. B. V. panem intulit mundo; ita Genitrix Domini nostri salutem attulit mundo: & sicut auxilium peccati Evæ; ita auxilium meriti Mariæ. Evæ occidendo obsuit, Mariæ vivificando profuit; illa percussit, ista sanavit.*

Quidni igitur, tam benignam Matrem, filiali amore complectamur, crebroque sagittas orationis, precumque jaculatoriarum ex amore profectas ad eam ceu metam dirigamus; eandem omni cultu, devotione & veneratione prosequamur; sic illa vicissim se Matrem erga nos monstrabit: nos tanquam filios Dei adoptivos fovebit, suis precibus ac meritis in hac adoptione seu gratia divina conservabit, & hereditatem cœlestem, tanquam Mater optima, nobis relinquet.

Quæ cum ita sint, Dilectissimi, quod si cum innumeris à centro, seu scopo nobis præfixo aberrare nolimus; instat Jonathæ, cum Beato Stanislao ternas aureas amoris sagittas ejaculemur, & quidem 1. Sagittam charitatis in Deum; atque ut ea ex arcu cordis non remisso, sed intenso procedat, sæpe Dei magnalia, attributa ac perfectiones animo volvamus, sæpe infinitam ac summam ejus potentiam, sapientiam, bonitatem, pulchritudinem, beneficentiam, sanctitatem, &c. in meditationibus & considerationibus nostris perpendamus; ita velut ex luce calor, ex cognitione amor,

ex amore ignis, ex igne scintilla & flamma, igneque sagitta dilectionis, in Deum, velut centrum nostrum ascendent. 2. Cum B. Stanislao sagittam auream amoris in Christum Eucharisticum, tanquam in scopum candidum evibremus, sive sacram synaxin frequentemus, sive ab ea redeamus, sive interdiu Dominum Deum nostrum in Sacramento absconditum pie invisamus: & jam sagittam adorationis, jam petitionis, jam salutationis, jam laudis & benedictionis, sed potissimum fidei, spei

& charitatis tela jiciamus, & in omni adversitate, remedium, in omni defectu, auxilium, & in triplici perfectionis via progressum impetramus. 3. Sagittam cum B. Stanislao amoris, erga Beatissimam Virginem, mittamus, atque ita ipsa mediante, duplicem priorem scopum facilius attingemus: diligamus eam ceu Filii Matrem; quod si fecerimus, illa adoptione, dilectione, protectione, & hereditatis donatione, veram se nobis matrem luculenter demonstrabit.

EXHORTATIO I.

PRO FESTO BB. TRIUM MARTYR. JAPONIÆ.

PAULI, JOANNIS, ET JACOBI.

De præstantia Martyrii cruenti.

T H E M A.

Ab sit mihi gloriari, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi.
Ad Gal. 6.

Ecclésiæ Christianæ nihil tantum gloria & incrementi attulit, quam Persecutorum, Tyrannorumque immanitas, ac perpetua insectatio, quæ seipsam auctior fortiorque evasit, sic ut meritò, sanguis Martyrum, crederetur semen Christianorum. In eandem sortem & gloriam admissa est minima JESU Societas; quæ ne vanâ solum ostentatione JESU nomen circumferret, facta est non solum Nominis, sed etiam Crucis ac Passionis JESU Societas.